

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid
De heer E. van der Burg
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum	Pagina	Kenmerk
19 augustus 2026	1 van 3	2026-0000342190
Betreft Wetgevingsadvies uitvoeringsregeling		

Geachte heer Van der Burg,

Op 30 juni 2026 vroeg u het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: ACOI) om advies over het voorstel voor de Uitvoeringsregeling datagovernanceverordening (hierna: de Uitvoeringsregeling). De Uitvoeringsregeling is de laatste in een reeks wetgevingsproducten als gevolg van de implementatie van de Europese Datagovernanceverordening. Over de Uitvoeringswet en het Uitvoeringsbesluit heeft het ACOI eerder geadviseerd. Het Adviescollege heeft u destijds verzocht het college te betrekken bij toekomstige regels voor de berekening van vergoedingen voor het hergebruik van de in artikel 3, eerste lid, van de Datagovernanceverordening bedoelde gegevenscategorieën. In de Uitvoeringsregeling zijn dergelijke regels opgenomen. Inmiddels is de Uitvoeringswet datagovernanceverordening eind 2024 in werking getreden.

Wat regelt de Datagovernanceverordening?

In het kort regelt de Datagovernanceverordening de voorwaarden waaronder overheden vertrouwelijke informatie toch beschikbaar kunnen stellen voor hergebruik. Om een en ander op een eerlijke en transparante wijze vorm te geven, moet de overheid organisaties (de datadienstverleners of ook wel genoemd: bevoegde organen) aanwijzen die als bemiddelaars kunnen fungeren tussen de data-aanbieders van vertrouwelijke informatie (de overheden) en de gebruikers.

De Uitvoeringsregeling

In het Uitvoeringsbesluit zijn twee bevoegde organen aangewezen die als bemiddelaar kunnen fungeren: het CBS voor hergebruik van gegevens voor statistische en wetenschappelijke doeleinden en de minister van BZK voor hergebruik in overige gevallen.

De Uitvoeringsregeling werkt de taak van het CBS als bevoegd orgaan verder uit, stelt voorwaarden aan het hergebruik van vertrouwelijke gegevens van de overheid wanneer het CBS bijstand verleent en legt vast hoe de kosten voor die bijstand worden bepaald.

De kosten voor bijstand

De Uitvoeringsregeling is volgens het ACOI een logische uitwerking van de eerder voorgelegde Uitvoeringswet en Uitvoeringsbesluit datagovernance. De Uitvoeringsregeling biedt duidelijkheid over de rol van het CBS als bevoegd orgaan en over de voorwaarden waaronder instellingen gegevens voor hergebruik beschikbaar kunnen stellen. De kosten die het CBS in rekening brengt voor het leveren van bijstand, zijn opgenomen in een bijlage bij de regeling. De minister kan de tarieven jaarlijks bijstellen. Eerder heeft het ACOI u geadviseerd de additionele kosten die het CBS in rekening kan brengen te maximaliseren, of te voorzien in eenduidige criteria zodat instellingen de kosten op een gelijke en evenredige wijze kunnen berekenen.

Uit de toelichting bij de Uitvoeringsregeling begrijpt het ACOI dat u eerst ervaring op wil doen met het proces van hergebruik onder de verordening voordat u besluit tot verdere normering van de additionele kosten. Het is op dit moment namelijk nog onduidelijk hoeveel gebruik er in de toekomst is te verwachten. Het ACOI heeft hierbij een aantal aandachtspunten.

Toelichting

Hoewel het ACOI deze benadering volgt, adviseren we wel om vanaf de inwerkingtreding systematisch te monitoren welke kosten in de praktijk aan hergebruikers worden doorberekend. Daarbij is het niet alleen van belang of de tarieven kostendekkend zijn, maar ook of zij een belemmering vormen voor wetenschappelijk onderzoek, innovatie en maatschappelijk hergebruik van gegevens. De volwassenheidsniveaus van data-aanbieders bij het geschikt maken van beschermde data voor hergebruik en het verstrekken daarvan kunnen immers erg verschillen, zodat deze werkelijke kosten in de praktijk kunnen uiteenlopen en oplopen. Indien uit de evaluatie blijkt dat aanzienlijke verschillen ontstaan tussen publieke instellingen of dat kosten een drempel vormen voor hergebruik, ligt het voor de hand alsnog gebruik te maken van de bevoegdheid om nadere regels te stellen of additionele kosten te maximeren. Daarmee blijft het uitgangspunt – het bevorderen van verantwoord hergebruik van vertrouwelijke overheidsgegevens – ook in de uitvoeringspraktijk gewaarborgd.

De Uitvoeringsregeling voorziet daarnaast in een evaluatie na drie jaar. Het ACOI adviseert u daarbij niet alleen de juridische aspecten van de regeling te beoordelen, maar ook de ervaringen van publieke organisaties, onderzoekers, de administratieve lasten en de maatschappelijke opbrengsten mee te nemen.

Het ACOI heeft geen verdere opmerkingen bij de voorgestelde Uitvoeringsregeling en publiceert dit wetgevingsadvies binnen twee weken op zijn website.

Met vriendelijke groet,

Lydia Bremmer
Secretaris-directeur Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

